

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (3558) 2019 MAY – GEGUŽĖS 14 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

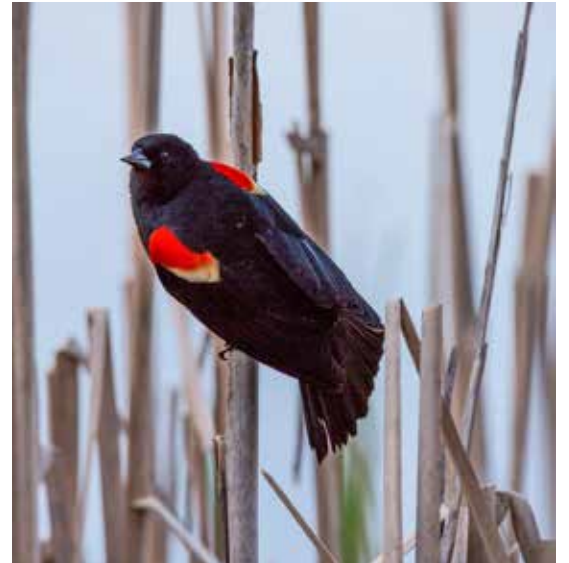
Istorinis paveldas – valstybės turtas

Bet kuri valstybė ar tauta, kaip ir kiekvienas žmogus, turi savo "gimimo liudijimą" – savo valstybės archyvus, kuriuose saugomi istoriniai, kultūros dokumentai, meno ir mokslo kūrybos liudijimai ir kt. Visi stengiasi kaupti, saugoti ir ginti savo archyvinį paveldą, nes istorija rodo, kad valstybių grobikai kėsina ne tik į materialines vertybes, teritoriją. Dažnai stengiamasi naikinti istorinę atmintį, naikinant ar pagrobiant svarbius dokumentus, meno vertybes. Turime daug pavyzdžių iš senosios Graikijos istorijos ir kitų valstybių, kurios šimtmečiais bando atgauti apgaule ar smurtu užgrobtas kultūrinės vertybes. Lietuva irgi yra patyrusi skaudžių istorinio paveldo praradimų. Carinei Rusijai užvaldžius Lietuvos teritoriją, pagrobti vertingi Lietuvos istoriniai dokumentai lig šiol tebėra Maskvos saugyklose ar muziejuose.

Lietuvos vyriausybė, įvertindama archyvų ir juose saugomų dokumentų vertę valstybės istorijai, jos tęstinumui, nutarė 2021 metus paskelbti Archyvų metais. Būtent tais metais bus minimi nepriklausomos Lietuvos Archyvo steigimo šimtmetis. Pasaulio lietuvių metai Lietuvos istorikus, archyvarus ir visuomenę paskatino atidžiau patyrinėti paveldą, tautiečių sukurtą įvairiose pasaulio valstybėse. Kultūros institucijos siunčia savo pasiuntinius į Australiją, Argentiją, Urugvajų ir kitas valstybes, kuriose gyvenę lietuviai neturėjo fizinių galimybių kaupti savo archyvo. Tik didžiosiose valstybėse JAV ir Kanadoje buvo įsteigti muziejai – archyvai, stengiamasi išsaugoti per šimtmečius sukauptas vertybes, kaip bendros Lietuvos istorijos ir kultūros paveldo dalį, tik sukurtą toli nuo Tėvynės, ypatingose sąlygose ir su kitokia patirtimi.

Kanados lietuvių bendruomenė, pirmiausiai suskatusi steigti institucijas, kurios užtikrintų tapatybės, kalbos ir kultūros išsaugojimą bei finansinę gerovę, paveldo išsaugojimu pradėjo rūpintis praėjusio šimtmečio devintajame dešimtmetyje ir ėmėsi labai konkrečių veiksmų. Buvo priimtas sprendimas sukurti archyva-muziejų, pasitelkti į pagalbą pirmieji specialistai, ir jau 1989 metais ši paveldo įstaiga pakvietė į pirmąsias parodas. Dabar muziejuje-archyve sukaupta tūkstančiai dokumentų apie lietuviškų telkinių kūrimąsi Kanadoje, jų pastangas išsaugoti lietuvišką tapatybę ir tradicijas, meninę kūrybą ir politinę veiklą, palaikant Lietuvos nepriklausomybės siekius. Lietuvių bendruomenės istorija, sukaupta archyve, tapo ir Lietuvos, ir Kanados istorijos dalimi. Muziejaus parodos tapo ne tik vietiniu bendruomenės įvykiu, jos keliauja po Kanados lietuvių telkinius, Lietuvą ir siekia net Europą. Muziejaus veikla domisi Lietuvos archyvas, mielai pataria ir paskatina tolesnei veiklai. Linkėtina, kad Kanados lietuvių archyvus dažniau atrastų istorikai ar sociologai, tyrinėjantys Lietuvos išeivijos gyvenimą. Šiemet ši lietuviškos kultūros ir paveldo įstaiga jau mini savo veiklos 30-metį. Po savaitės muziejus pakvies į šiai sukakčiai skirtą parodą "Bendruomenė ir paveldas". Tai puiki proga pamatyti, kokią bendruomeninio gyvenimo patirtį esame sukaupe. Gal atidus žvilgsnis į turtingas praeities tradicijas ir veiklą paskatins ir dabartinį lietuviškąjį gyvenimą?

SK

Pavasaris Huronijos žemėje. K.Poškaus (Vasaga, ON) ntrs.

Lietuvos rinkimai 2019

Gegužės 26-ąją antrajame prezidento rinkimų rate dalyvaus ekonomistas, nepriklausomas kandidatas Gitanas Nausėda (k.) ir Ingrida Šimonytė, buvusi finansų ministrė V.Kubiliaus vyriausybėje, TS-LKD partijos remiama kandidatė

Lietuvos rinkimų komisija jau pristatė gegužės 12 d. vykusiu prezidento rinkimų ir dviejų referendumų rezultatus. Pirmajame ture dalyvavo 56.85% turinčių teisę balsuoti. Ypač aktyviai rinkimuose dalyvavo užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai. Pagal rinkimų komisijos pateiktus duomenis gegužės 26 d. vykstančiame antrajame Lietuvos

prezidento rinkimų rate dalyvaus du daugiausia balsų surinkę Gitanas Nausėda ir Ingrida Šimonytė, surinkusi daugiausia rinkėjų balsų ir sulaukusi didžiausio palaikymo Vilniuje, Kaune. Didžiojoje dalyje savivaldybių daugiausia balsų surinko Gitanas Nausėda. Už jį balsavo rinkėjai 46 savivaldybėse, taip pat G.Nausėda palaikymo sulaukė trijuose Lie-

tuvos miestuose – Klaipėdoje, Šiauliuose, Alytuje ir aibėje mažesnių gyvenviečių.

Kartu su prezidento rinkimais vyko du referendumai – dėl Seimo narių skaičiaus sumažinimo ir dėl dvigubos pilietybės. Tam, kad bet kuris referendumas būtų laikomas įvykusi, jame dalyvauti turėjo ne mažiau, nei pusė balso teisę turinčių Lietuvos piliečių. Referendume dėl dvigubos pilietybės dalyvavo 51.72% rinkėjų. Referendumas įvyko, tačiau pritrūko balsų priimti Konstitucijos pataisą – už jos įgyvendinimą pasisakė kiek mažiau, nei trys ketvirtadaliai rinkėjų. Tad Konstitucijos straipsnis apie pilietybę lieka nepakeistas.

Referendumas dėl Seimo narių skaičiaus sumažinimo būtų laikomas pavykusi, jei už parlamentarų skaičiaus keitimą pasisakytų ne mažiau nei 824 tūkst. 135 rinkėjai, o prie balsadėžių ateitų bent pusė visų rinkimų teisę turinčių gyventojų. Tačiau referendume nedalyvavo reikiamas piliečių skaičius, jis laikomas neįvykusi.

Inf.

ŠIAME NUMERYJE

- Moderniųjų laikų sielovados ir lietuviškosios tapatybės iššūkiai – 2 psl.
- Atidengtas paminklas A.Ramanauskui-Vanagui Čikagoje • Apdovanojimas J.Daugirdui – 3 psl.
- Lietuviški dokumentiniai filmai Toronte – 4, 5 psl.
- Įsimintinos atšvaitės iš Japonijos – 7, 9 psl.
- „Anglų kalba yra mano instrumentas, o Lietuva – melodija“ – 8 psl.

Moderniųjų laikų sielovados ir lietuviškosios tapatybės iššūkiai

Prel. E. PUTRIMAS, LVK delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai, lankėsi D.Britanijoje, susitiko su lietuviškų parapijų ir lietuvių bendruomenės atstovais. J.Grublienės pokalbyje su prelatu aptariamos problemos labiau artimos D. Britanijos lietuvių bendruomenei, tačiau temos apie tikėjimo ir tapatybės išsaugojimą tinka visoms lietuvių išeivijos bendruomenėms.

Moderniųjų laikų sielovada. Kokia ji?

Prel. E.Putrimas: – Kalbant iš lietuvių katalikiškos perspektyvos esmės įpareigoti labiau būti misionieriais. Dabartinis popiežius Pranciškus parodė kelią, kokia kryptimi Bažnyčia turi eiti. Nes mes negalime sėdėti namuose ir laukti, kad kas nors pasibels į klebonijos duris. Mes patys turime išeiti – mes, dvasiškai, mes, kurie esame atsakingi už sielovados darbus. Turime išeiti iš savo namų, iš savo klebonijų, iš savo komforto zonos. Ir turime siekti, ir pasiekti savo žmones. Mūsų žmonės – tai tie, kurie neranda vietos bažnyčioje. Mūsų žmonės – tai tie, kurie neranda Kristaus, jie yra mūsų žmonės. Visa tai prasideda nuo namų, nuo šeimų. Ne toli kur nors, bet labai arti. Nes jūs pasakysite, kuri šeima neišgyveno jokios krizės, kurioje Dievas yra pašalintas iš žmogaus širdies? Taigi, mes turime misionieriškai išeiti, ieškoti ir pasiekti savo žmones. Pasiekti juos turime ir per socialinius tinklus, kurie labai dažnai yra naudojami blogiems tikslams. Mes kaip tik galime pasiekti savo žmones, panaudodami socialines medijas. Šiais laikais žmonės mažiau skaito, bet jie ieško in-

formacijos, nori žinoti. Todėl mes dar turime būti kūrybingi, ieškodami, kaip pasiekti savo žmones. Mes, kaip Bažnyčia, kaip lietuvių katalikų sielovados atstovai išeivijoje, norime atrasti metodus ir sugalvoti, kaip galėtume pasiekti jaunimą, vienišus žmones ir tuos, kurie neturi gyvenimo tikslo. Mūsų pareiga yra paremti tas bendruomenes ir tuos žmones, kurie nori sielovadinių veiklų, kad sielovadinis darbas vyktų, kad būtų aukojamos Mišios. Mūsų tikslas – padėti lietuvių katalikų bendruomenei ne tik jungtis į Mišių auką, į Dievo žodį, bet ir į evangelizaciją ir katechizaciją. Sakramentų ruošą – tai yra didelė ir svarbi proceso dalis, prieš priimant sakramentus. Yra didelis nesupratimas, kai paskambinama klebonui šiandien ir prašoma, o kartais net reikalaujama, kad rytoj jau suteiktų Sakramentą. O kaip tai yra įmanoma padaryti? Tam juk reikia ruošti. Juk jeigu prašote valdžios įstaigos bet kokios paramos – finansinės šalpos ar dar kokios, tai juk pirmiausia turite užpildyti formas, prisistatyti, pasirošti. Ir tik tuomet gaunate prašomą rezultatą. Tai tas pats ir Bažnyčioje. Mes, kaip Bažnyčia, turime paruošti jus Sakramentui, kad jūs suprastumėte ir įvertintumėte Sakramento prasmę,

Prel. Edmundo Putrimo, LR ambasadorės Gintės Damušis, kun. dr. Nerijaus Vyšniausko (Danijos lietuvių katalikų kapelionas) susitikimas Kopenhagos vyskupo Czesław Kozon namuose

dvasią ir džiaugsmą. Tai nėra išorinė ceremonija. Tai yra gyvenimas, tai mes investuojame savo laiką. Bažnyčia yra už tai atsakinga.

Kokie būtų šių dienų krikščionių, katalikų, iššūkiai?

Prel. E.Putrimas: – Anglijoje tai būtų pajusti vienybės jausmą su anglikonais. Ir kad jie taip pat pajustų vienybės jausmą su mumis, kad esame broliai ir seserys ir turime tuos pačius tikslus. Vietinė anglų katalikų Bažnyčia priima mūsų lietuvičius. Ji yra priimančioji Bažnyčia ir ji yra ne tik atsakinga, privalo padėti ir paremti, bet ir palaikyti ryšį su Lietuvos katalikų Bažnyčia, kad galėtume kartu bendradarbiauti. Kad galėtume vieni kitiems padėti. Ir, sakytčiau, bendradarbiavimas tarp Anglijos ir Lietuvos katalikų Bažnyčių yra labai teigiamas pavyzdys. Ir taip yra dėl to, kad vietinė Anglijos Bažnyčia, kaip priimančioji Bažnyčia, mato koks yra žmonių skaičius, mato ir jaučia tas socialines ir dvasines problemas, kurios tampa išbandymu mūsų lietuviams katalikams. Tokiu pavyzdžiu galėtų būti prekyba žmonėmis ir žmonių išnaudojimas, labai paplitęs tarp lietuvių, kai lietuviai išnaudoja vieni kitus. Būnant Londone, teko susitikti su Norwich vyskupu A.Hope. Susitikime dalyvavo ir lietuvių Londone Šv. Kazimiero parapijos klebonas P. Tvarijonas. Mes ilgai kalbėjome apie prekybos žmonėmis problemą. Kaip žmogus yra šiais laikais nuvertinamas, kaip tampa pinigų išgavimo objektu. Kaip žmogus praranda savo orumą, tampa preke, kad kitas galėtų iš to pasipelnyti. Ar tai yra žmogiška? Kaip tokie dalykai darosi ir vystosi tarp mūsų? Tai yra negirdėtas dalykas, kad žmogus nuvertina kitą žmogų, kad galėtų iš jo pasipelnyti. Ir štai kodėl Bažnyčia imasi būti lydere šiuo klausimu, pradėdant nuo popiežiaus Pranciškaus, kuris, būdamas Buenos Airių arkivyskupu, kiekvienais metais atnašaudavo Mišias Buenos Airių traukinių stotyje, kad atkreiptų dėmesį į šią problemą. Mes, kaip Lietuvos Bažnyčia, jungiamės su Anglijoje įsteigta Santa Marta grupe, kur jungiasi ir Bažnyčia, ir vienuolynai, ir kitos organizacijos. kurios priima nuo prekybos žmonėmis nukentėjusias aukas ir dirba su jomis. Tai yra prevencinis darbas, ir policijos iššūkis yra suieškoti tuos, kurie naikina žmogaus orumą. O tada reikia perimti ir globoti nuo prekybos žmonėmis nukentėjusias aukas. Visa teisėsauga taip pat supranta, kad nusikaltusieji prieš žmogaus orumą ir tie, kurie vykdo tokios prekybos žmonėmis akcijas, turi būti nuteisti.

Kiekvienos šalies lietuviai tarsi turi savo specifiką. Kaip apibūdintumėt D.Britanijos lietuvius?

Prel. E.Putrimas, LVK delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai

Prel. E.Putrimas: – Pirmiausia, visų lietuvių bendruomenių iššūkis yra ne tikta suorganizuoti cepelinų balių. Mes nesame kažkoks socialinis klubas, kuris organizuoja balius. Lietuvių bendruomenių tikslas yra išlaikyti mūsų tapatybę. Į ją įeina kalba ir tradicijos – ar tai būtų tautinės, ar valstybinės, ar religinės tradicijos. Tai yra mūsų prioritetas. Dabar tenka iš arčiau susipažinti su D.Britanijos lietuvių bendruomenės veikla. Ją labai malonu matyti. Kaip ir užsidegusius lyderius ir idealistus aktyvistus, kurie to siekia. Tai labai svarbu. Gaila, ir tą galima pastebėti visose pasaulio bendruomenėse, kad jose vyksta susiskaldymas dėl įvairių priežasčių, kurių daugiau čia nenorėčiau minėti. Tai sakau iš savo 15 metų patirties, įgytos einant šias pareigas, ir kaip išeivijos atstovas, pats gimęs ir augęs išeivijoje, Toronte, Kanadoje. Mūsų tikslas yra vienyti lietuvius, išlaikyti savo tapatybę. Mes negalime nukirsti šaknų – lietuviams esame mes gimę, lietuviams turime ir būt. Kad ir kur bebūtume, kur begyventume. Visų lietuvių bendruomenių infrastruktūra yra sutelkta jungtis į Pasaulio lietuvių bendruomenę. Šis idealas nebuvo sukurtas užvakar. Jis buvo sukurtas po II Pasaulinio karo, kai buvo įsteigta Lietuvių Charta 1949 m. Šiandien ji taip pat yra aktuali. Iš tiesų, ji yra išeivijos lietuvių konstitucija, kurioje nurodyta, ko mes siekiame ir kaip mes to siekiame. Ir čia nėra nieko naujo. Mes ir toliau tęsiame tai, kas buvo įkurta prieš 70 metų. Tie patys tikslai. Kodėl Lietuvių charta buvo įsteigta – nes buvo pavojus, kai J.Stalinas vykdė Lietuvos okupaciją ir mūsų tautos genocidą. Buvo sunaikinta Lietuvos valstybė. Lietuvių Charta buvo tarsi atgimimas lietuviams – štai kas mes esame ir štai ko mes turime siekti grėsmės, kad mes kaip tauta susilpnėsim ir išnyksime, metu. Ta pati problema yra ir šiuo metu – integruotis į vietines visuomenes turime, tačiau asimiliuotis ir prarasti savo tapatybę yra labai skaudu ir graudu.

Pasaulio lietuvis, 2019, balandis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga,
ON L5C 1T3 Canada • Tel. 905 275-4672

El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • [Tevikeskiziburiai](https://www.facebook.com/Tevikeskiziburiai)
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – \$85

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **techninė redaktorė** – Akvilė Minkevičienė, **administratorius** – Tomas Trussow.
Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

Atidengtas paminklas A.Ramanauskui-Vanagui Čikagoje

Gegužės 4 dieną Čikagoje, Lemonte, atidengtas paminklas Adolfui Ramanauskui-Vanagui, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vadui ir su okupacija kovojusios valstybės vadovui. Iškilimėse dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministeris Linas Linkevičius, A. Ramanausko-Vanago dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė ir jo vaikaitė Inga Jancevičienė.

Paminklas pastatytas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, Užsienio reikalų ministerijos ir JAV lietuvių bendruomenės bendromis pastangomis. Paminklo autorius – skulptorius Jonas Jagėla. Kompoziciją sudaro kovotojų už Lietuvos laisvę ženklas: vertikali ir dvi horizontalios lygiagretės, kuriančios šakoto ažuolo įvaizdį. Taip siekiama pabrėžti, kad 10 metų miškas buvo Lietuvos partizanų namai, o ažuolas yra lietuvių tautos stiprybės ir nenugalimumo simbolis, plačiai naudotas partizaninio karo metu. Apatinėje paminklo dalyje – tekstas lietuvių ir anglų kalbomis, virš teksto iškaltas Vytis – Lietuvos valstybės herbas.

Buvo sumanyta paminklą A.Ramanauskui-Vanagui statyti jo gimtajame mieste. Bet po Rūtos Vanagaitės pareiškimo ir sukkelto skandalo, esą, A. Ramanauskas-Vanagas galėjo bendradarbiauti su KGB ir gal netgi galėjo būti prisidėjęs prie Holokausto, New Britten miesto savivaldybė pernai atsisakė suteikti leidimą statyti paminklą. Nors R. Vanagaitė, istorikams pateikus svarbių įrodymų, dėl ankstesnių savo teiginių vėliau atsiprašė Lietuvos žiniasklaidoje, amerikiečių, matyt, tai nepasiekė, ir jie nenorėjo girdėti nei Lietuvos valdžios, nei lietuvių bendruomenės atstovų paaiškinimų. Tačiau sumaištis tarp JAV lietuvių neatsakingi pareiškimai nesukėlė. Trys organizacijos – Pasaulio lietuvių centras, JAV lietuvių bendruomenė ir Lietuvos konsulas Čikagoje – mieliai sutiko paminklą pasistatyti Čikagoje, prie Pasaulio lietuvių centro pastato. Tai jungtinis projektas, iš kurio dar išaugo kitas sumanymas – toje vietoje, kur pastatytas paminklas, įrengti Laisvės parką. **Inf.**

Paminklas Lietuvos partizaninio judėjimo vadui A. Ramanauskui -Vanagui

Prie paminklo A.Ramanausko-Vanago dukra A. Ramanauskaitė-Skokauskienė ir vaikaitė Inga Jancevičienė

Apdovanojimas *Draugo* redaktoriams

Lankydamasis Čikagoje Lietuvos užsienio reikalų ministeris Linas Linkevičius įteikė svarbiausiąjį ministerijos apdovanojimą „Diplomatijos žvaigždę“ *Draugo* vyr. redaktoriui J. Daugirdui už viso gyvenimo nuopelnus, puoselėjant lietuvių, saugant Lietuvos kultūros ir istorijos paveldą, nuosekliai vieniųjant bei remiant JAV ir Lietuvoje gyvenančius lietuvius. Padėkos dovana įteikta ir laikraščio redaktorei Ramunei Lapas.

J. Daugirdas – JAV gimęs medicinos mokslininkas, turintis daktaro laipsnį. Šiuo metu jis ne tik vadovauja laikraščio *Draugas*, bet ir yra žurnalo *Heritage* apie Lietuvos kultūros paveldą ir istoriją anglų kalba redaktorius. Laikraštį *Draugas* nuo 1909 metų leidžia lietuvių katalikų spaudos draugija. Laikraštis pasiekiamas ne tik Šiaurės Amerikoje, bet siunčiamas į Pietų Ameriką, Europą, Australiją. *Draugas* pasiekia ir Lietuvą. **Inf.**

Su *Draugo* redakcija svečias URM ministeris L.Linkevičius (centre) ir J.Daugirdas (su gėlėmis rankose)

Žinios iš Lietuvos

LANKĖSI KANADOS KARIUOMENĖS VADAS

Gen. J.H.Vance, Kanados ginkluotųjų pajėgų vadas

Lietuvoje gegužės 2-3 d.d. su oficialiu vizitu pirmą kartą lankėsi Kanados kariuomenės vadas (Gynybos štabo viršininkas) generolas Jonathan H. Vance ir jį lydinti delegacija. Lietuvos kariuomenės atstovai svečių supažindino su šalies kariuomenės pajėgumais, planuojamomis tarptautinėmis karinėmis pratybomis ir informacinės erdvės stebėjimais. Lietuvos ir Kanados kariuomenių vadai lankėsi Antakalnio kapinėse, kur generolas J. H. Vance pagerbė žuvusių už Tėvynę Lietuvos karių atminimą. Vėliau gen. J. H. Vance apsilankė Vil-

niuje veikiančiame NATO pajėgų integravimo vienetė, kur susitiko su jo vadu pulkininku J.S. Larsen, ten tarnaujančiais Kanados karininkais.

Lietuvą ir Kanados ginkluotąsias pajėgas jungia artimi bendradarbiavimo ryšiai. Keturi Kanados karališkųjų oro pajėgų naikintuvai iš Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazės Šiauliuose 2014 m. vykdė Baltijos šalių NATO oro policijos misiją. Nuo 2014 m. Kanados karinio jūrų laivyno atstovai kasmet dalyvauja išminavimo operacijoje Baltijos jūroje „Open Spirit“. Kanada taip pat yra skyrusi finansinę paramą Vilniuje veikiančiam NATO Energetinio saugumo kompetencijos centrui, pasiuntusi vieną karininką į Estijoje veikiančią Baltijos gynybos koledžą ir tris karininkus į Vilniuje dislokuotą NATO pajėgų integravimo vienetą. Nuo 1994 m. iki šiol įvairiuose ilgalaičiuose kvalifikacijos kėlimo kursuose Kanadoje pagal karinio rengimo paramos programą yra mokęsi apie 250 Lietuvos karių ir civilių tarnautojų.

LIETUVIAI PIRMAUJA PAGAL IŠSILAVINIMĄ

Lietuva Europos sąjungoje pirmąją pagal trisdešimtmečių, turinčių aukštąjį ar profesinį išsilavinimą, skaičių, taip skelbia Eurostat duomenys. Mūsų valstybėje aukštąjį ar aukštesnįjį išsilavinimą pernai buvo įgiję 57.6%. 30-34 metų amžiaus žmonių. Lietuva taip pat patenka į trejetuką

valstybių, kuriose mažiausias mokyklos nebaigusių jaunuolių procentas: jų šalyje pernai buvo 4.65%. Europos sąjunga buvo užsibrėžusi, kad iki 2020 metų bent 40% šalies gyventojų turėtų aukštąjį ar aukštesnįjį išsilavinimą, o anksčiau mokyklas palikusiuju procentas neviršytų 10%.

IEŠKOMI PIRKĖJAI LAIKRAŠČIUI

Lietuvos žinios – vienas iš seniausių Lietuvos laikraščių, įsteigtas 1909 metų birželį, nesulauke savo 110-ojo gimtadienio: jo leidyba gegužės 1 d. sustabdyta. Atkurtą kartu su Lietuvos nepriklausomybe laikraštį 1990-1993 metais leido Lietuvos socialdemokratų partijos taryba, 1993-ųjų lapkritį *Lietuvos žinių* akcijas įsigijo „Achemos grupė“. Koncerno „Achemos grupė“ bendrovė,

leidusi šį dienraštį, ir kitus Jonavos spausdintus ir internetinius leidinius, parduoda *Lietuvos žinių* leidybos teises ir intelektualinę nuosavybę. „Achemos grupė“ teigia, kad bendrovė ilgą laiką dirbo nuostolingai ir buvo nuspręsta jos neberemti finansiškai. Pernai įmonė *Lietuvos žinios* patyrė 963,000 eurų grynujų nuostolių. Kas norėtų įsigyti šį istorinį leidinį, dar nepranešama.

KALBOS PREMIJA PUNSKO LICĖJUI

Šių metų Kalbos premija skirta Punsko lietuvių Kovo 11-osios licėjui. Kalbos premijos laureatas paskelbtas, minint Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną. Kovo 11-osios licėjus įvertintas už lietuvių kultūros plėtrai ir visuomenės pažangai svarbių lituanistikos projektų įgyvendinimą, rūpinimąsi lituanistiniu paveldu ir jo sklaida bei aktyvią litua-

nistinę veiklą užsienyje. Lietuviškas licėjus Punske veikia nuo 1956 metų. Žodžio laisvės gynėjos, labdaros organizatorės Felicijos Bortkevičienės (1873-1945) atminimą įamžinanti Kalbos premija bus įteikta gruodžio 9 dieną Valdovų rūmuose vykstančiame iškilmingame renginyje „Kalbos vakaras“.

Pagal Lietuvos spaudą parengė
Sigina Katkauskaitė

Lietuviški dokumentiniai filmai Toronte: KLMA salėje ir HotDocs festivalyje

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo parodų salonas balandžio 30 ir gegužės 1-ąją dviems vakarams pavirto maža kino sale. Čia, šalia rengiamos KLMA 30-mečiui skirtos parodos „Bendruomenė ir paveldas“ plakatų, žiūrovai buvo pakviesti į lietuviškų dokumentinių filmų vakarus.

Kadras iš filmo „Vaižganto kodas“

Pirmąjį vakarą matėme ilgametražį kino filmą „Tumo kodeksas“. Tai graži kino kūrėjų režisieriaus Eimanto Belicko ir scenarijaus autorės L.Pociūnienės do-

vana Vaižganto metų proga. Ekranе ir vaidybinėmis scenomis, ir dokumentiniais archyviniais intarpais skleidėsi patrauklus, gyvas kunigo, rašytojo,

publicisto, visuomenės veikėjo Juozo Tumo-Vaižganto (1869-1933) paveikslas. Filme atspindėta gana sudėtinga to laiko aplinka, sunkiai priimanti ne tik luomo ribose troškusių tarnauti Lietuvai kunigo asmenybę, bet ir talentu turtinti ir nešti šviesą po slogių carinio valdymo šimtmečių. Tiesos ir šviesos vardan pamindamas įprasto elgesio taisykles, užsitraukdamas ir caro valdžios, o vėliau ir savo vyresnybės nemalonę, Vaižgantas nuolankiai priėmė visas bausmes vardan Lietuvos ir savo lietuvių. Iš savo amžininkų Vaižgantas išsiskyrė tuo, kad suvokė, jog norint būti laisvu, „negana išsivaduoti nuo svetimųjų ponų“, – jei nori būti laisvas žmogus, turi išsivaduoti nuo geismo valdyti kitus žmones. Įsimena ir pokalbis apie religinę moralę ir apie tai, kad Bažnyčia, „kad ir kaip netobulai veikia, bet veikia“, – ši išvada labai tinka ir šiandienai. Laisvas, bet

ir atsakingas, su politine vizija, humoro jausmu, lengvais išsišokimais, bet kartu – besirūpinantis savo reputacija, gebėjęs rasti savo vietą visuomenėje, mylimas žmonių, ir kartais – vienišas. Filmą patraukliai parodo Juozo Tumo-Vaižganto, rašytojo, pedagogo, kunigo, spaudos darbuotojo asmenybę, jos dirbtinai neišaukštindamas. Juozo Tumo-Vaižganto kūrybinis palikimas – didžiulis, tad kūrėjai daugiausia rėmėsi gausiais laiškais ir amžininkų prisiminimais. Akt.R.Cicėnas, kartais tapdamas Vaižgantu, kartais tik jo istorijos pasakotoju, sukūrė šilto, nesusireikšminusio kunigo ir visuomenės veikėjo paveikslą.

Po filmo viešnia iš Vilniaus prodiuserė Teresa Rožicka atsakė į žiūrovų klausimus.

Inf.

Lituanie, mano laisve

Taip vadinosi gegužės 1-osios vakarą parodytas filmas žiūrovams, kurie, nepabūgę pavasarinės darganos, vėl susirinko į muziejaus-archyvo salę.

Prieš prasidedant filmui, Darius Ross ne tik pristatė Toronte viešninčią šio filmo režisierę Martiną Jablonskytę, bet ir priminė istorinės asmenybės Oskaro Milašiaus gyvenimą ir jo netikėtą posūkį į Lietuvos politiką. Ši įžanga buvo labai naudinga, padėjo geriau suprasti filmo turinį ir kūrėjų tikslą – atskleisti poeto indėlį ir paramą Lietuvos politikams Paryžiuje. Filme matėme retai matytus kadrus, girdėjome Oskaro Milašiaus balsą, jo eiles. Darius Ross ir šio filmo, kuriame skambėjo daug prancūzų kalbos, lietuviškų užrašų vertimo autorius.

Režisierės M. Jablonskytės dokumentiniame filme „Lituanie, mano laisve“ atsiskleidžia lietuvių delegacijos Paryžiuje darbo 1919-ųjų Paryžiaus Taikos konferencijoje aplinkybės. Pasibaigus I Pasauliniam karui, į Paryžių braižyti naujosios Europos žemėlapiu susirinko diplomatinis pasaulio elitas. Prancūzijos sostinė tapo tikru diplomatijos centru: visi viešbučiai ir restoranai užsakyti, Versalyje, *Quai d'Orsay* krantinėje, spaudoje ir miesto salonuo-

se kasdien virė ginčai. Kaip ten sekėsi lietuviams – nekviestiems, be pinigų, be diplomatinės patirties ir naudingų pažinčių, ne visiems turintiems reikiamų kalbų įgūdžių, neišmanantiems etiketo, spaudžiant įtampai Lietuvoje ir nuolatinėms abejonėms, ar Lietuva išvis kam nors reikalinga. Kokia jėga vertė juos tikėti savo pastangų prasme? Ar dabar turėtume tiek pat užsispyrimo ir tikėjimo? Filmo kūrėjai kviečia pasvarstyti, kaip pasikeitė laisvės ir pačios Lietuvos idėja per šimtmetį. Kūrėjų komanda atkakliai ieškojo dokumentinės medžiagos archyvuose, gilinosi į literatūrą, aprašančią šiuos įvykius, Petro Klimo, Juozo Gabrio atsiminimus, Oskaro Milašiaus laiškus ir tekstus, jo poeziją. Lenkų kilmės prancūzų poetas O. Milašius lietuviams ir Lietuvai tapo raktu į uždara diplomatijos pasaulį. Nors nemokėjo lietuvių kalbos ir niekada Lietuvoje nebuvo buvęs, poetas pasirinko gyvenimą skirti valstybei, kuri politiškai dar net neegzistavo.

Apie labai svarbius Lietuvai įvykius ir žmones buvo rasta labai mažai vaizdinės medžiagos: jokių asmeninių nuotraukų, tik jau montuojant filmą, padedant istorikei dr. Vilmai Bukaitėi ir jos kolegei

Filmo titulinis kadras

dr. Vilmai Akmenytei-Ruzgienei, kūrėjams pavyko gauti keletą grupinių delegacijos nuotraukų (jas ir matėme filmo pabaigoje). Paryžius, tapęs svarbiu veikėju ne tik Lietuvos istorijoje, tapo savotišku laisvės įvaizdžiu ir patiems filmo kūrėjams. Filme kalbinamas prancūzų istorikas Julien Gueslin taikliai apibūdina, kad pasaulio istorijoje nieko nėra nulemta iš anksto, svarbus kiekvienas žingsnis, kiekviena asmeninė istorija. Tik mažiems veiksams palankiai susiklosčius, gimsta didieji istorijos įvykiai. Tad istoriją kuriame visi.

Režisierė M. Jablonskytė, baigusi orientalistikos ir režisūros studijas Lietuvoje, audiovizualinių menų magistro studijas

Japonijoje, yra sukūrusi tris trumpametražius filmus. „Lituanie, mano laisve“ pirmasis M. Jablonskytės dokumentinis kino filmas.

Muziejaus-archyvo administratorė Danguolė Juozapavičiūtė-Breen:

– Už šiuos du lietuviško dokumentinio kino vakarus esame labai dėkingi Dariui Ross, kuris pasiūlė ir pakvietė į Torontą kino režisierę M. Jablonskytę ir prodiuserę T. Rožanovską, surado laiko pasirūpinti viešniomis ir jų priėmimu. Norėčiau padėkoti už finansinę paramą šiam renginiui ir Prisikėlimo kredito kooperatyvui. Žiūrovams patiko šie kino vakarai, galbūt, ateityje juos galėsime rengti dažniau. **TŽ inf.**

Film Review: Acid Forest by Rugilė Barzdžiukaitė

Tomas TRUSSOW

It was a pleasant surprise to see a Lithuanian documentary in the lineup for this year's edition of the Hot Docs Film Festival in Toronto (the last one to be programmed was *Woman and the Glacier* by Audrius Stonys in 2017). *Acid Forest* ("Rūgštus miškas") has a similar environmental theme, but director Rugilė Barzdžiukaitė approaches her subject in a novel way (you'll have to find out just *how* novel by reading on). If the title has not already hinted at the topic

at hand, then don't fret: you may already know full well what it entails. This is especially true if you've ever visited the village of Juodkrantė in Neringa and stopped to climb a conspicuous wooden platform in a very desolate-looking pine forest. It is one of the area's prime tourist attractions for the very fact that many of the trees are dead or dying, and perched at their tops are the beguiling cormorant colonies that nest there in droves.

The disparity between the decimat-

A moment from the movie Acid Forest

ed landscape and the thriving aquatic avians is stark, but not unrelated phenomena, for it's quickly revealed in the film that the trees are dying because the bird feces is so acidic that it burns away their roots. When nature calls in this

environment, it is an automatic death knell, and because the cormorant populations are protected by European Union regulations, there's very little that can be done to contain their numbers.

Nukelta į 5-ą psl.

Paminėtas T.Kosciuškos atminimas

Balandžio 27 d. krašto apsaugos viceministeris Giedrimas Jeglinskas JAV karo akademijoje West Point dalyvavo kasmetinėje iškilmėje Tadui Kosciuškai pagerbti. Renginyje dalyvavo ir kalbėjo gynybos pareigūnai iš JAV, Lietuvos ir Lenkijos.

Tadas Kosciūška (1746–1817) Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės karo inžinierius, generolas, kovų už Jungtinių Amerikos Valstijų nepriklausomybę dalyvis (1775–1783), vyriausiasis 1794 m. sukilimo vadas. 1792 m. apdovanotas Baltojo erelio ordinu. Jo garbei pavadintas aukščiausias Australijoje Kosciuškos kalnas. Vilniuje ir Kaune yra Tado Kosciuškos gatvės.

Lietuvos krašto apsaugos viceministeris Giedrimas Jeglinskas, buvęs West Point karo akademijos studentas ir Lietuvos kariuomenės karininkas, savo kalbą pradėjo palygin-

Iškilmė prie paminklo T.Kosciuškai

damas T. Kosciuškos laikų ir šiandienos iššūkius. Viceministeris pavadino T. Kosciušką „laisvės simboliu“ ir pabrėžė, kad „laisvė yra visų trijų šalių, kurioms jis paskyrė savo gyvenimą – Lenkijos, Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų – pamatas.“ Renginio išvakarėse, balandžio 26 d.,

vyko West Point „Kosciuškos draugų Amerikos asociacijos“ kasmetinė konferencija, šiemet ji buvo skirta 70-osioms NATO metinėms. Kasmetinėje konferencijoje, kuri šiemet išsiskyrė dalyvių gausa, pranešimus skaitė atstovai iš JAV, Lenkijos ir Lietuvos.

KAM inf.

Film Review: Acid Forest by Rugilė Barzdžiukaitė

Atkelta iš 4-o psl.

More and more hectares of this forest will be lost in time because of these birds, and tourists from all over the world can have a first-hand view of the damage.

The question of whether the cormorants deserve to continue nesting atop the rotting pines, or whether their potent waste is doing too much damage to the local ecosystem, is one explored in *Acid Forest*—albeit unobtrusively. Barzdžiukaitė leaves it up to us to judge the cormorants' predicament vis-à-vis the tourists stopping by to visit the platform, all of whom are secretly recorded by cameras high above them, with microphones hidden around the area to pick up their colour commentary. As can be expected, some tourists are bemused by the apocalyptic sight before them, while others look upon it more cheerfully, seeing the forest as the perfect place for these birds to roost. Still others seem intent on spreading misinformation (or “fake news” as we now call it), like one man who confidently claims the forest once housed a wartime bunker for a man named Gitler (“no, not Hitler, Gitler with a G”).

With only the tourists and their guides to give us context while treetop cameras and drones capture the cormorant

A moment from the screening's Q&A (from left to right): Dovydas Korba, Rugilė Barzdžiukaitė, Tinja Ruusuvoori and film programmer Angie Driscoll) T.Trussow photo

nests with breathtaking clarity, *Acid Forest* is a nature documentary that is confident enough to flip the switch and puts humans (rather than animals) under the microscope. It forces us to question our inherent biases towards anything we consider a foreign invader, asking us instead to take a more empathetic stance towards the workings of the natural order. After all, we cannot blame these birds for their own diets or for the biological processes that render their feces so toxic to the Juodkrantė pines. If anything, we should be grateful they find Lithuanian fish so delicious that they continue staying on to eat more!

Generating empathy for the cormorants was a point Barzdžiukaitė was keen on expressing in the Q&A after the film (the Q&A was shared with Finnish director Tinja Ruusuvoori, whose short film *Untitled (Burned Rubber on Asphalt, 2018)* preceded the screening of *Acid Forest*). Alongside her assistant director Dovydas Korba, she told the audience about

the countless hours of footage they recorded of tourists passing by, joking that some of them would have been disappointed that they were not in the finished product. She also revealed that it was quite the struggle to place the cameras near the cormorant nests, since a lot of mishaps resulted in curious (or angry) birds interfering with their equipment. Another fun fact that we learned was that Korba himself did the climbing required to mount the cameras in the trees. It turns out a lot can be accomplished in the name of art—just as long as you remember not to look down!

The sparseness of *Acid Forest* will not be to everyone's taste, and not everyone will walk away feeling sympathetic for these curious birds. That being said, the difference in perspective (both literal and metaphoric) is refreshing, since it turns the spotlight on this anomalous patch of Lithuanian geography into a more introspective meditation on our own relationships with the wider world.

Kanados įvykių apžvalga

ATSISVEIKINOME SU “ARKOS” STEIGĖJU

Sulaukęs 90-ties metų amžiaus, mirė Jean Vanier, kuris prieš 50 metų įsteigė pirmąją neįgaliųjų bendruomenę “Arka” (L'Arche).

J.Vanier, buvusio Kanados gen. gubernatoriaus sūnus, yra tarnavęs D.Britanijos ir Kanados kariniuose laivynuose, vėliau dirbo pedagoginį darbą, yra 30 knygų autorius. Paskaitintas katalikiškų organizacijų socialinės veiklos, po vieno apsilankymo psichiatrinėje ligoninėje, nutarė padėti žmonėms su psichinėmis ir fizinėmis negaliomis, įsteigdamas jų bendro gyvenimo ir savitarpio pagalbos namus. Kanadoje pirmoji “Arkos” bendruomenė buvo įsteigta Ontario provincijoje, Richmond Hill. Šiuo metu visoje Kanadoje veikia 29 “Arkos” bendruomenės; 38 pasaulio valstybėse – 154. Lietuvoje “Arkos” bendruomenė yra susibūrusi Kauno arkivyskupijoje.

J.Vanier jau senokai buvo

Jean Vanier, “Arkos” bendruomenių steigėjas, po apdovanojimo Templeton premija 2015 m. Londone, D.Br.

perdavęs vadovybę kitam asmeniui, pats buvo apsigyvenęs pačioje pirmojoje “Arkos” bendruomenėje prie Paryžiaus, ten gyvendamas ir mirė.

J.Vanier buvo Kanados Garbės ordino, Kvebeko provincijos garbės narys, yra gavęs Prancūzijos legiono apdovanojimą, jo veikla įvertinta *Pacem and Terris Peace and Freedom*, Templeton premijomis.

KANADOS PARAMA UKRAINAI NESIKEIČIA

Po neseniai įvykusių prezidento rinkimų Ukrainoje viešėjusi Kanados užsienio reikalų ministrė Chrystia Freeland patvirtino Kanados paramą Ukrainai. Rinkimus netikėtai didele balsų dauguma laimėjo ne žinomas politikas, buvęs Ukrainos prezidentas Petro Porošenka, bet pramogų pasaulio atstovas komikas Volodymyr Zelenski. Ch.Freeland buvo pirmoji Didžiojo septyneto (G-7) valstybių ministrė, apsilankiusi Ukrainoje po rinkimų, per kuriuos jau penkerius metus kariaujančios šalies vairs buvo patikėtas politikos naujokui. “Noriu pabrėžti, kad Kanada visiškai palaiko Ukrainos suverenumą

ir teritorinį vientisumą”, – per susitikimą su Ukrainos premjeru Volodymyr Hroisman ukrainiečių kalba pasakė Ch. Freeland, pati turinti ukrainietiškių šaknų. Ch.Freeland taip pat buvo susitikusi su išrinktuju prezidentu V.Zelenskiu bei savo terminą baigiančiu Ukrainos vadovu Petro Porošenka, kuris savo valdymo metais vykdė provakarietišką politiką. V.Zelenskis, kuris bus prisaikdintas artimiausiomis savaitėmis. Ch.Freeland pareiškė, kad naujasis Ukrainos vadovas turi galimybių užbaigti karą Ukrainos rytuose bei pažadėjo paremti pastangas, išgyvendinant korupciją.

PAŽADAI GM ATLEIDŽIAMIESMS DARBININKAMS

Generals Motors Canada pranešė, kad rengiasi investuoti \$170 mln Ošavos GM įmonei, kuri turi būti uždaryta šių metų pabaigoje, darbo neteks 2600 žmonių. Šios lėšos bus skirtos įmonės automobilių gamybos technologiniam ir inžineriniam pertvarkymui detalių gamybos ir surinkimo darbams bei automobilių bandymo aikštei įrengti. Tai leis išsaugoti darbą

300 darbininkų iš planuojamų atleisti 2600.

Generals Motors žada Ošavoje įsteigti įdarbinimo biurą, kuris padėtų netekusiems darbo žmonėms susirasti darbą kitur ar įgyti kitą kvalifikaciją. Įmonė taip pat žada pasirūpinti dosniomis išėtinėmis pašalpomis ar darbuotojų persikėlimo išlaidomis į kitą vietą.

PAVASARINIAI POTVYNIAI

Pavasario lietūs į Kanadą atnešė pavasarinio potvynio pavojus Kvebeko, Ontario, New Brunswick ir kitose provincijose. Pakilęs vanduo sėmė tiltus, gatves, namus, versdamas tūkstančius gyventojų ieškoti saugesnio prieglobsčio. Otavoje su Otavos upės potvynio grėsme kovojo 2,000 savanorių, pildydami smėlio

maišus vandeniui sulaikyti. Montrealyje ir Otavoje į pagalbą teko pasitelkti ir kariuomenės būrius, turinčius ypatingą gelbėjimo techniką ir įgūdžius. Montrealyje balandžio paskutinėmis dienomis dėl grėsmės paskelbta ypatingoji padėtis jau atšaukta, tvarkomi potvynio padariniai.

Parengta pagal Kanados spaudą

MONTREALIS, QC

Montrealio Auksinio amžiaus klubas „Rūta“ praeityje ir šiandien

Ar derėtų postringauti apie senatvės grožį ir poetiškai lyginti ją su rudeniu, nusidažančiu visomis spalvomis, su auksine *Bobų vasara* ir besiplaikstančiais žilais voratinkliais? Sunku pasakyti. Vieniems senatvė – natūralus dalykas, ramus susitaikymas su pačiu savimi ir laukimas to kažko, apie ką tarsi visi žino, nors žinoti visko neleista, nes tai apgaubta anapusine paslaptimi. Kitiems senatvė – ne tik ramus laukimas, tikėjimas Dievu, bet ir gražus, turtingas, prasmingas gyvenimo tarpsnis. Kažkas pasakė, kad senatvė – tai tas laikotarpis, kai žmogus būna pats gražiausias – ta prasme, nes jis būna pats tikriausias. Ir mūsų meilė vyresnio amžiaus artimiesiems dėl to nė kiek ne mažesnė. Kaip sakė lietuvių aktorė Virginija Kochanskytė: „Amžiaus nestabdys, todėl kiekvienas gyvenimo tarpsnis yra žavus. Juk mes mylime savo mamas ir močiutes negalvodami, koks jų amžius, neskaičiuodami jų raukšlių veide“.

Džiugu, kad Montrealyje jau

43-jus metus gyvuoja Auksinio amžiaus klubas „Rūta“. Šio klubo valdybos narės: pirmininkė Hilda Lapinienė, Nijolė Bagdžiūnienė, Ieva Girdžiūtė ir Antonneta Brilvicienė. Šiuo metu klubui priklauso 24 nariai. Balandžio 10 d. *Aušros Vartų* parapijos salėje vyko metinis susirinkimas, kurį pradėjo pirmininkė H. Lapinienė. Pasveikinti visi atvykę nariai. Prisiminti ir tylos minute pagerbti išėjusieji Anapilin klubo nariai: Rūta Bendžiūtė, Antanas Žukas ir Angelė Niedvarienė. Deja, ligonių, kurie į klubą dėl sveikatos negalėjo atvykti, sąrašas pamažu ilgėja, bet bendravimo noras, bičiulystės, žmogiško ryšio siekis yra didesnis už negalią.

Pirmininkė H. Lapinienė trumpai supažindino su klubo atsiradimo istorija. Auksinio amžiaus klubo pirmasis susirinkimas įvyko 1976 metais spalio 21 d. vienuolių (Nekalto Prasiidėjimo Mergelės Marijos seselių) namuose. Iniciatorė buvo lietuvė vienuolė Paulė Savickaitė su kitomis vienuo-

„Rūtos“ klubo nariai Kalėdų šventėje

lėmis ir grupelė vyresnio amžiaus lietuvių. Išrinkta komisija – Steponas Kęsgaila, Augustinas Ališauskas ir Vincas Kačergius – buvo įpareigota paruošti klubo Statutą. Pirmasis visuotinis klubo susirinkimas buvo sušauktas jau tais pačiais metais, lapkričio 3 d. Karštai svarstyta, kokį vardą reiktų suteikti. Iš pateiktų pasiūlymų daugiausiai balsų surinko pavadinimas „Rūta“. Toks išliko ir iki šių dienų. Pirmojo susirinkimo metu buvo išrinkta ir valdyba. Pirmuoju „Rūtos“ klubo pirmininku tapo Jonas Adomaitis. Tuo metu į klubą susibūrė apie 150 narių. Vienuolės leido naudotis jų patalpomis dvi dienas per savaitę. Pradėjo veikti kavinukė, kurioje buvo galima nusipirkti kavos ir pačių narių iškeptų pyragaičių. Klubui „Rūta“ pradėjus veiklą, įsisteigia pirmieji rateliai: siuvimo, mezgimo, rankdarbių, virimo ir prancūzų kalbos kursai. Reikšminga tai, kad buvo pradėtos rengti Kūčios, kuriose dalyvaudavo vieniši, šeimų neturintys klubiečiai. Buvo įsteigta viena iš geriausių

Kanadoje lietuvių bibliotekų, (daugiau kaip 2,000 knygų), kurioje skaitytojai galėjo gauti pasiskaityti žymiausių Lietuvos ir išeivijos rašytojų knygų. Nemaža dalis knygų paaukota ir išsiųsta į Lietuvą arba atiduota atvykusiems turistams, kurie jas perveždavo į Lietuvos bibliotekas ir kitas mokslines įstaigas. Į knygyno sutvarkymą daug darbo įdėjo nariai I. Tauteras, J. Adomaitis, K. Toliušis, B. Staškevičius, S. Pocauskas ir kt.

Kartu su nariais plėtėsi ir „Rūtos“ klubo veikla. Paminėtinos kalėdinės mugės (turgeliai), kurie sukviesdavo daug žmonių – ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių. Šios veiklos siela buvo Eugenija Urbonaitė, kuri savo darbščiomis rankomis gamindavo įvairiausių rankdarbių, šio meno mokydavo ir kitus. Darbščios moterys prikepėdavo puikių tortų ir pyragų, kuriais per Kalėdas galėdavo gardžiuotis visi šeimos nariai.

Trečiadieniais buvo rengiamos įvairios paskaitos, kuriose kalbėdavo pakviesti gydytojai, menininkai, poetai, visuomenininkai, politikai ne tik iš Montrealio bendruomenės, bet ir iš JAV, Lietuvos. „Rūtoje“ pranešimą yra skaitęs ir buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius. 1986 m. klubo dešimtmečio iškilmingo minėjimo proga buvo surengta dailininko Adomo Galdiko paveikslų paroda.

Įdomūs buvo ne tik susitikimai, bet ir vaizdinės medžiagos (vaizdajuosčių) peržiūros. Didelio dėmesio susilaukė popiežiaus Jono Pauliaus kelionė į Lietuvą. Žmonės labai domino tuo metu Lietuvoje vykę Sąjūdžio mitingai, politinės permainos.

Klubas pasidarė tarsi antrieji namai ne tik patiems klubiečiams, bet ir visiems parapijiečiams. Čia galima buvo ne tik susitikti su draugais, atsipalaiduoti, bet ir pabendrauti, paimti skaitymui knygų iš bibliotekos, palošti „Bingo“, praleisti laiką žaidžiant kortomis, pasportuoti, vadovaujant B. Nagienei, atšvesti gimtadienius.

Turtingas vidinis klubo gyvenimas neapsiribojo vien šia veikla. Rengiamose išvykose

dalyvaudavo daug žmonių. Kiekvieną vasarą klubiečiai lankydavosi dar nematytoje vietoje, vykdavo į gamtą. Lankydavosi ir JAV. Ypač mėgstama vieta buvo Putnamas, Nekalto Prasiidėjimo Mergelės Marijos vienuolynas (JAV, Konektikutas), ten klubo nariai vienuolių visada būdavo sveltinagai priimami.

Pagal specialius projektus gauta federacinės vyriausybės ir kredito unijos „Litas“ finansinė parama sustiprino „Rūtos“ klubo veiklą. Niekada nebuvo pamiršti tie žmonės, kuriems buvo reikalinga kokia nors pagalba. Buvo lankomi ligoniniai ir padedama jiems kiek tik įmanoma. Klubas savo aukomis parėmė Kanados lietuvių Lietuvai skirtą milijoninį fondą valstybės atgimimo metu, siuntė vaistų, rėmė iš Lietuvos atvažiuojančius pareigūnus ir svečius. Visur, kur tik leido galimybės, buvo prisidėta, paaukota, dovanota.

Vykusio susirinkimo metu finansinę metų ataskaitą pateikė Nijolė Bagdžiūnienė. Dosnias susirinkimo vaises, parūpintas Ievos Girdžiūtės, palaimino Aušros Vartų parapijos kleb. Paulius Mališka.

Šiandieninis klubas, deja, sumažėjęs. Praeidami metai pamažu pasiima ir Vėlių suolelin pasodina po kelis turtingos sielos žmones. Bet jausmas, kad tu nesi paliktas vienas, kad esi būryje, vienija visus narius. Tai tarsi antrasis kvėpavimas. Iki šiol trečiadieniais nariai renkasi žaisti „Bingo“, bendrauti, dailintis prisiminimais, džiugiais šeimos įvykiais, pasidžiaugti šventėmis, sutikti gimtadienius, pajuokauti. Kiekvienais metais rengiami kalėdiniai pietūs, kuriuose lankosi Kalėdų Senelis ir visus pradžiugina.

Yra toks lotyniškas posakis: „Mokėti džiaugtis gyventu gyvenimu – tai gyventi dukart“. Išties, žmogus esti tokio amžiaus, kokia yra jo dvasia. Džiugu, kad Montrealyje buvo ir yra daug pakilių dvasios žmonių, kurie negailėjo nei savo darbo, nei laiko, kad klubas „Rūta“ gyvuotų jau 43-čius metus.

Lina Čerbaitė-Mickienė

„Rūtos“ klubo valdybos narės (iš k.): Nijolė Bagdžiūnienė, pirmininkė Hilda Lapinienė (stovi) ir Antonneta Brilvicienė A.Mickausr ntrs.

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SAŠKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	
90 dienų indėliai 1.00%	
180 dienų indėliai 1.00%	
1 m. term. indėliai 2.30%	
2 m. term. indėliai 2.45%	
3 m. term. indėliai 2.65%	
4 m. term. indėliai 2.80%	
5 m. term. indėliai 3.00%	
TFSA, RRSP ir RRIF	
Kintančios 0.75%	
1 m. term. indėliai 2.30%	
2 m. term. indėliai 2.45%	
3 m. term. indėliai 2.65%	
4 m. term. indėliai 2.80%	
5 m. term. indėliai 3.00%	

2018 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms 12%

Įskaitant **TFSA, RRSP ir RRIF**

Nuolaidų skolininkams 6%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

0% **Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE**

AKTYVAI VIRŠ 140 MILIJONŲ DOLERIŲ

Įsimintinos atšvaistės iš Japonijos

Gailestingumo deivės Kannon šventovė

Gediminas KURPIS

Keliaudamas po pasaulį, pamatai ir jau pažįstamų dalykų, ir keistų naujovių. Prieš 30 metų pasinaudojau proga nukeliauti į Japoniją. Išskridau iš Toronto penktadienį, trylikta mėnesio dieną. Lėktuvas buvo pustūštis. Bet aš ir galvojau, kad taip bus, nebent skristų vien tik japonai, kuriems nei penktadienis, nei 13 nieko ypatingo nereiškia.

Didžiausia pasaulyje bronzinė Buda (Nara)

Tokyo Narita oro uostas panašus į visus kitus, jau matytus. Viešbutis – nieko naujo. Truputį pailsėjęs įjungiau televizorių. Ir tik dabar pamaciau japonišką naujovę: du pusnuogiai storuliai stumdosi pažymėtame mažame rate, kol vienas būna išstumtas iš rato arba pargriautas. O aplink juos šokinėja įvairiaspalviu chalatu apsisiautęs „teisėjas“ ir kažką šūkauja. Tai japonų mėgiamos „Sumo imtynės“. Pasirodo, tuo metu vyko sumo festivalis, ir aš keletą vakarų galėjau imtynes stebėti savo televizoriuje. Mačiau, kaip imtynininkai prieš imtynes barsto druską į areną, vaikydami piktas dvasias, daro įvairias pozas, piktas veido išraiškas, gąsdindami savo priešininką. Bet tai būna stiprūs, gerai ištreniruoti vyrai, ir įdomu juos stebėti. Vėliau sužinojau, kad imtynininkus treniruoja nuo 15 metų amžiaus, juos maitina specialia dieta, duoda valgyti tik vieną sykį į dieną. Geriausiai iš jų tampa nugalėtojais čempionais – „jokozuma“ ir yra labai gerbiami.

Kita naujovė buvo labai neapetitiškai atrodantys japoniški pusryčiai viešbutyje, todėl džiaugiausi, kad netoliese suradau McDonald's, kuriame visi gaminiai buvo man jau pažįstami. Stebėjausi, kaip greitai pripratau naudotis Tokyo požeminiu traukiniu. Visos linijos pažymėtos spalvų kodais, stotelių pavadinimai parašyti angliškai ir japoniškai. Tik man buvo neįprasta matyti, kaip moterys užleidžia sėdimas vietas vyrams.

Iš trečios sostinės į antrąją ir pirmąją

Iš Tokyo greituoju (ir ypatingai punktuoliu) traukiniu atkeliavau į Kyoto. Palikęs daiktus europietiško tipo viešbutyje, nutariau pirmiausiai nuvykti į pačią pirmąją Japonijos sostinę Nara ir pamatyti įdomią UNESCO pasaulinio paveldo vietą – Todai-dži šventyklą su gigantiška Budos (Vairokana) statula. Nara tapo pirmąją Japonijos sostine 710 metais, greit tapo budizmo centru, o 752 metais buvo nuliedinta ši bronzinė 16 metrų aukščio Budos statula. Didžiulė, išpūdinga, stebinanti. Skaičiau, kad, atėjus valymo metui, ant jos ištiesto kairės rankos delno sutelpa 4 ar 5 vienuoliai su savo šepčiais.

Statula pastatyta didžiulio medinio pastato centre, o šalia jos, abiejose pusėse dar dvi žymiai mažesnės paausuotos statulos, vaizduojančios apsišvietusius (enlightened) žmones. Šios čia atsirado net 1,000 metų vėliau. Ne tik Budos statulos dydis, bet ir laikas, kada ji buvo nuliedinta, stebina žiūrovus. Grįžau į Kyoto lėtu, visur stojančiu traukinėliu, kokius kadaise gyvendami Vokietijoje, mes „dypukai“ vadinavome „bumelcūgais“. Bet statulos išpūdis manęs dar ilgai neapleido.

Kyoto, antroji Japonijos sostinė, turi apie 1.4 milijono gyventojų, net 17 UNESCO paveldo vietų, 1,600 budistų šventyklų (Temples) ir 400 šintoistų šventovių (Shrines). Miesto gatvių planas panašus į Manhattano – kvadratais. Yra keli universitetai, iš jų vienas pagal mokslo kokybę vertinamas 25-tąja vieta pasauliniame sąraše. Miesto centre yra kunigaikščio (šiogun) pilis (Nijo castle), šventyklų esama daugiausiai miesto pakraščiuose, gražių miškingų kalvų papėdėse.

Aplankiau pilį, kuri apjuosta gražia dekoratyvine siena (tvora), o kieme išdėstyti keturi stambesni pastatai, tikras japoniškas darželis (jame daugiau vandens, smėlio ir akmenų, negu gėlių, bet jaukus). Namai viduje pušti piešiniais, statulėlėmis, bareljefais. Didžiojoje salėje japoniškais drabužiais aprengtos didikų figūros, pavaizduotos atiduodančios pagarbą ant paauskstinimo sėdinčiam kunigaikščiui. Priešais miegamojo duris suklotos „lakštingalų grindys“, kurios išduotų sėlinančius nužudyti „šioguno“: ant jų atsistojus, jos garsiai „lakštuoja“, trinantis lentoms į vinis. Kiek atsimeinu, man tas garsas labiau priminė katę, kai užlipi jai ant uodegos.

Turėjau laiko pavaikštinėti miesto pakraščiais, todėl apžiūrėjau ar aplankiau kelias šventyklas. Visos jos, palyginus su mūsų šventovėmis, kuklios, bet mačiau vieną paausuotą iš lauko pusės, gražiai blizgančią saulėje. Kita, vadinama „sidabrine“, neblizgėjo, nes kažkodėl nebuvo pasidabruota. Užėjau į porą šventyklų vidun pailsėti. Pastebėjau, kad vietiniai atėję supliaukšėdavo rankomis ir uždegdavo smilkalų lazdelę. Panašiai, kaip į katalikų šventovę atėję žmonės persižegnoja ir uždega žvakutę.

Vieną iš aplankytų šventovių prisimečiau labiau, negu kitas. Tai „Sandžiusandžendo“ šventykla, pastatyta XII šimtmečiu, imperatoriui Goširakava, kuris buvo didelis gailestingumo deivės Kannon gerbėjas, paliepus.

Nukelta į 9-ą psl.

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų "cashable"	1.75%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

RRSP, RRIF pensijų fondai TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita	
TFSA atviras, kintantis	1.25%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.25%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

SUTEIKIAME	
• CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas	
• KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas	

MŪSŲ ADRESAS	Darbo laikas:	Pirm., antr., treč.	9:30 - 4:00
3 Resurrection Road Toronto, ON M9A 5G1 Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285) Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816		Ketvirtadieniais	9:30 - 8:00
		Penktadieniais	9:30 - 7:00
		Šeštadieniais	9:00 - 1:00
		Sekmadieniais	8:30 - 12:30

ANAPILYJE	Darbo laikas:	Ketvirtadieniais	12:00 - 7:00
2185 Stavebank Rd. Mississauga, ON L5C 1T3 Tel. 905-566-0006		Sekmadieniais	9:30 - 12:30

GIC

1 METŲ

2.85%

3 METŲ

3.20%

TIK NAUJIEMS
ĮNASAMS

PASIŪLYMAS GALIOJA IR
TFSA, RRSP, RRIF
investicijoms
(1 ar 3 metų terminui)

INDĖLIAI APDRAUSTI
IKI \$250,000

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

Waterside

DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3

Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

www.watersidedental.ca Tel. 905-271-7171

HAMILTONO AUKOS

- A.a. Teresės Povilauskienės atminimui "Pagalbai Lietuvos vaikams" Stasė Jankauskienė paaukojo \$25.
- Dėl a.a. Vaclovo (Walter) Girniaus mirties užjausdami sūnėną Gailių Senkų ir artimuosius, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukėjo: po \$50 – Pr. Beržinis, A.G. Senkus; po \$20 – F.M. Gudinskai, A.F. Pietrantonio, A. Sakalaitė, L. Stungevičienė, D.J. Trumpickai.
- A.a. Algirdui Gutauskui mirus, užjausdami žmoną Nijolę, sūnų Robertą (Virginiją), jo šeimą ir artimuosius, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukėjo: \$50 – E. Bajoraitienė; po \$20 – F.M. Gudinskai, S. Panavienė.

„Anglų kalba yra mano instrumentas, o Lietuva – melodija“

Regina KVAŠYTĖ

Taip vaizdingai Šiauliuose vykusiame romano *Laikiniai jūsų* pristatyme atsakė rašytojas Antanas Šileika, paklaustas, kodėl angliškai rašo apie Lietuvą. Į Šiaulius susitikti su skaitytojais A. Šileika atvyko jau antrą kartą – pirmas apsilankymas buvo pernai, kai Lietuvoje pasirodė jo atsiminimų knyga *Basakojis bingo pranešėjas*. 2018 metais susitikimas galėjo įvykti leidyklos „Baltos lankos“ ir Šiaulių universiteto Kanados auditorijos kuratorės dr. Reginos Kvašytės bendromis pastangomis.

Kalbėdama apie tai, kodėl norėjo pakviesti A. Šileiką, šio rašinio autorė prisiminė, kad, 2008 metais Toronte susipažinę ir po to kelis kartus knygų mugėse Vilniuje susitikę, jie abu puoselėjo sumanymą, jog kada nors A. Šileika atvyks ir į Šiaulius. Progą rašytojui atvykti į savo giminės kraštą (A. Šileikos tėvas gimęs Šiaulių apylinkėse, o mama nuo vaikystės čia gyveno) suteikė Lietuvoje leidžiami knygų vertimai. Reikia pasakyti, kad Vilniaus knygų mugėse rašytojas pradėjo lankytis 2013 metais, kai buvo pristatytas jo romanas *Pogrindis*.

Į knygą *Basakojis bingo pranešėjas* sudėti rašytojo atsiminimai, todėl tąkart su susirinkusiais į pristatymą šiauliečiais kalbėta tiek apie gyvenimą Kanadoje, tiek apie laikus, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę bei ryšius su Lietuva dabar, taip pat apie jo požiūrį į kūrybą, kūrinių vertimą ir kitais klausimais. Svečias nuoširdžiai dalinosi prisiminimais, pastebėjimais, išgyvenimais, taip pat dalino autografus. Kadangi A. Šileika pirmą kartą lankėsi ir Šiauliuose, ir universitete, jis buvo supažindintas su universiteto biblioteka, kur vyko renginys.

Džiugu, kad ši praėjusiais metais pasirodžiusi knyga nugalėjo Lietuvos „Metų knygos rinkimuose 2018“ suaugusiųjų prozos grupėje ir buvo apdovanota šių metų knygų mugėje. Vertindamas knygą *Basakojis bingo pranešėjas*, literatūros tyrinėtojas Nerijus Brazauskas Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraštyje *Metai* rašo taip: „atviras, skausmingas ir mąslus žvilgsnis į save ir į Kitą labiausiai patraukia ir

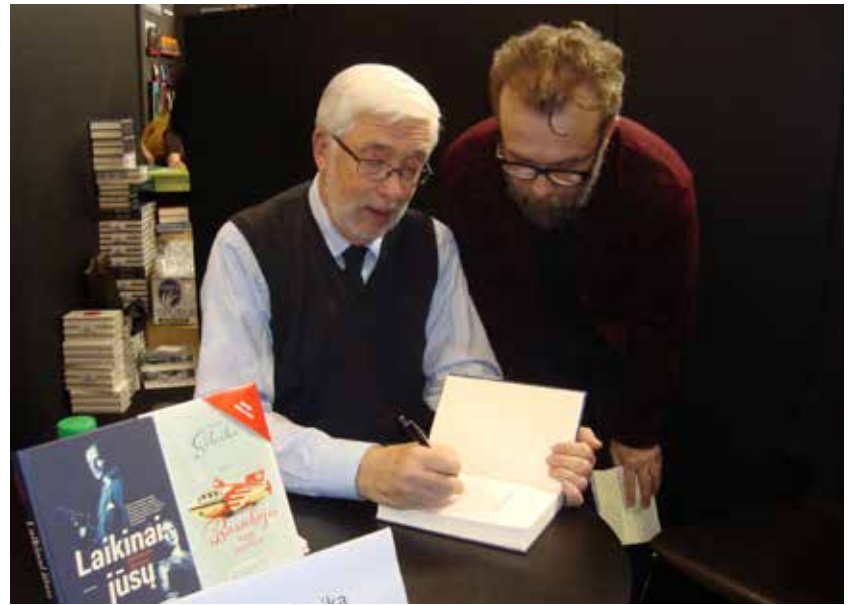

Su Regina Kvašyte Šiaulių universiteto bibliotekoje (2018.03.01)

intriguoja. Kaip ir apgaulingas knygos pavadinimas, nes iš tiesų kūrinys yra ne apie bingo pranešėją, bet apie tapatybės verpetus ir užutėkius, kurie basas kojas paverčia universaliu klajojančio žmogaus „Aš“ vaizdiniu“ (paskelbtą 2018 metų 7-ame numeryje recenziją galima perskaityti internete: <http://www.zurnalasmetai.lt/?p=3045>).

Šiais metais Šiauliuose į susitikimą atėjusių laukė pažintis su naujaisiu A. Šileikos romanu *Laikiniai jūsų*, pasirodžiusiu prieš pat Vilniaus knygų mugę.

Renginys prasidėjo trumpa A. Šileikos kūrybos apžvalga. Į lietuvių kalbą yra išverstos visos anglų kalba parašytos knygos, išskyrus *Dinner at the End of the World (Vakarienė pasaulio pakrašty)* (1994). Norėtusi priminti, kad romanas *Laikiniai jūsų* – jau penktoji knyga, išleista Lietuvoje. Lig šiol tris vertimus išleido leidykla „Versus aureus“: *Bronzinė moteris* (2009; vertė Gitana Stonienė), *Pogrindis* (2012; vertė Irma Šlekytė) (Kanadoje anglų kalba parašytas romanas įtrauktas į valstybinio dienraščio *Globe and Mail* 2011 metų geriausių knygų šimtuką) ir *Pirkiniai išsimokėtinai* (2014; vertė Vitalijus Šarkovas) (pastaroji dalyvavo akcijoje „Metų knygos rinkimai 2015“). Knygas *Basakojis bingo pranešėjas* (2018; vertė Vitalijus Šarkovas) ir naujaisią – *Laikiniai jūsų* (2019; vertė Kristina Aurylaitė) – išleido leidykla

Po romano *Laikiniai jūsų* pristatymo Vilniaus knygų mugėje autografas Ryčiui Zemkauskui (2019.02.23)

Romano *Laikiniai jūsų* pristatymas Šiaulių universiteto bibliotekoje (2019.04.03)

„Baltos lankos“. Kaip matyti, beveik kiekvieną iš lietuviškai pasirodžiusių knygų vertė kitas vertėjas.

Pristatydamas romaną *Laikiniai jūsų*, kurio pagrindinį veikėją pats autorius apibūdino kaip Lietuvos Džeimsą Bondą, A. Šileika kalbėjo apie jo atsiradimo istoriją ir tai, kokia medžiaga dar liko nepanaudota, taip pat perskaitė intriguojančią romano ištrauką. Paklaustas apie tai, kaip vertina vertinimą bei darbą su vertėjais, atsakė, kad turi pasitikėti vertėjais, nes lietuvių kalba nėra jo stiprioji pusė. Naujaisią romaną išvertė filologė, Vytauto Didžiojo universiteto Užsienio kalbų, literatūros ir vertimo studijų katedros dėstytoja ir kanadistikos veiklos Lietuvoje puoselėtoja Kristina Aurylaitė. Bendradarbiavimu su ja autorius sakėsi likęs labai patenkintas, o vertėja romaną viename iš savo pasisakymų įvertino taip: „puikus, smagus ir liūdnas, išvalgus ir labai kinematografiškas (žr. viršelį!), tik per greitai baigiasi“.

A. Šileikos kūryba sulaukia dėmesio tiek knygų mugių laikotarpiu, tiek kitu metu, kai atvyksta į Lietuvą. Tada rengiami susitikimai, skelbiami pokalbiai su juo įvairiose žiniasklaidos priemonėse ir pan. Dažniausiai susitikimų dalyviai, taip pat ir žurnalistai, ne mažiau nei kūryba domisi rašytojo gyvenimu bei požiūriu į Lietuvos gyvenimo aktualijas: jo ryšiais su Lietuva, lietuvių ir jos išsaugojimu gyvenant Kanadoje, jausmais bei įspūdžiais, atvykus į Lietuvą po nepriklausomybės atgavimo ir dabar, kai praėjo beveik 30 metų nuo tos dienos. Neretai domimasi, kaip kūrinius priima anglakalbiai skaitytojai, kuriems

Lietuva – tolimesnė ir mažai žinoma šalis. Rašytojas pabrėžia, kad visada galvoja apie tai, kaip pasirinktu instrumentu perteikti melodiją, kad ji paliestų skaitytoją. Pavyzdžiui, šio romano (beje, jis angliškai pasirodė vėliau nei lietuvių vertimas) viršeliams panaudoti Lietuvos žemėlapiai, kad būtų vaizdžiau, kur yra toji šalis, kurioje vyksta romane aprašyti 1921–23 metų įvykiai.

Šių metų susitikimo Šiauliuose metu nebuvo užmiršta ir tai, kad 2019-ieji metai Lietuvos Seimo yra paskelbti Pasaulio lietuvių metais, o A. Šileika aktyviai dalyvauja Pasaulio lietuvių bendruomenės veikloje. Svečias dalinosi savo įžvalgomis, pastebėjimais ir su šia veikla susijusiais klausimais, o po susitikimo su šiauliečiais dar ilgai bendravo su dienraščio *Šiaulių kraštas* žurnaliste Živile Kavaliauskaite, kurios straipsnis *Rašytojas giminės istoriją randa ir Šiauliuose* pasirodė balandžio 6 d. numeryje (prieiga internete: <http://www.skrastas.lt/?id=1554474947>).

Akivaizdu, kad bendrauti su publika mėgstantis ir puikiai tai darantis A. Šileika sulaukia didelio Lietuvos skaitytojų ir į susitikimus ateinančių žmonių dėmesio. Tie, kurie skaitę bent vieną romaną, nekantriai laukia naujo. Kalbėdamas su žurnalistais (ir *Šiaulių krašto*, ir žurnalo *Savaitės*, kuriame visai neseniai (balandžio 11 d.) pasirodė interviu su rašytoju, pavadintas „Tik kalba suteikia teisę žmogui turėti vieną ar kitą tautybę“, atskleidė, kad anglų kalba jau parašytas romanas apie Kostą Kubilinską. Tad belieka laukti, kol jis pasirodys lietuvių kalba, ir ruošis naujiems susitikimams.

Visos į lietuvių kalbą išverstos A.Šileikos knygos

Įsimintinos atšvaistės iš Japonijos

Atkelta iš 7-o psl.

Pastatas labai ilgas (118 m). Jame gražiai išrikiuota 1001 deivės Kannon statula – viena didesnė (3.3 m aukščio), visos kitos perpus mažesnės ir ne taip detalios išdrožinės. Kiekviena deivė Kannon turi vienuoliką veidų ir 1,000 rankų (21 pora matosi, o kitos nematomos 40 porų atstovauja 1000-čiui, nes kiekviena pora gelbsti 25 pasaulius – neprašykite paaiškinti plačiau, nes aš ir pats to nesuprantu). Visos statulos išdrožtos iš medžio ir padengtos auksu. Kai įeini į pastato vidų, prieblandoje pamatai 1001 auksu

Paminklas - šventovė visiems žuvusiems II Pasaulinio karo kariams

blizgančių gailėstingumo deivės Kannon statulų mišką, pasijunti kitaip, negu kitoje šventovėje. Užburia, sužavi, pritrenkia.

Japoniškame ryokan viešbutyje

Paskutinę naktį Kyoto mieste nutariau praleisti tradiciniame japoniškame viešbutyje – *ryokan*. Vėlyvą popietę su lagaminėliu atėjau į tylią šalutinę gatvelę, kurios gale ir buvo mano užsakytas *ryokan*. Vienaaukštis medinis namukas su slankiojamomis durimis. Jas pastūmėjęs, atsiradau mažame prieškambarėje, kur mane pamačiusi vedėja (o gal ir savininkė) angliškai paprašė nusiauti batus, užsiauti ten rastas šliures ir ateiti į jos įstaigą. Ten sumokėjau už nakvynę, man paaiškino visas taisykles ir nuvedė į man skirtą kambarį. Prie kambario durų palikome šliures ir tik su kojineis įėjau į kambarį.

Mano kambarėlis Kyoto Ryokane

Kambario sienos popierinės, durų rėmai iš bambuko, o ant grindų pakloti keli taip vadinami *tatami* kilimėliai. Kiekvienas jų maždaug 1 m x 2 m dydžio, pagaminti iš ryžių šiaudų. Miegamųjų dydžiai tiek viešbučiuose, tiek privačiuose namuose matuojami „tatamiais“. Mano kambarėlis buvo „šešių tatamių“ dydžio (4 m x 3 m). Jokių baldų, tik viename kampe kabėjo paveikslukas.

Į išvietę einant, koridoriuje dėvi šliures, o prie durų jas iškeiti į sandalus su mediniais padais. Į maudymosi kambarį įeini basas. Ir nevalia tų visų taisyklių užmiršti. Vėliau man į kambarį atnešė staliuką be kojų, ant jo arbatos servizas ir sausainiukų, o sėdėti teko tiesiog ant *tatamio*. Man besimaudant vonioje (o vonia gili, patogi ir nuolat šildoma), staliukas buvo išneštas, o jo vietoje atsirado plonokas čiuzinys ir antklodė. Vietoje pagalvės turėjau suvynioti savo „žiponą“. Anksti kitą rytą skaudančiais šonkauliais išsiruošiau į tolimesnę kelionę Hirošimon, bet apie tą jau anksčiau esu rašęs.

Žodelis pabaigai

Dar noriu parašyti pora žodžių apie vieną ypatingą paminklą-šventyklą, kurią radau bevaikštinėdamas Kyoto miesto pakraščiais. Tai paminklas žuvusiems II Pasaulinio karo kariams. Ne tik japonų kariams, bet visiems, kovojusiems abiejose idėjų pusėse. Šis paminklas mane labai nustebino. Kadaisė prisiskaitęs pokarinės propagandos apie japonus, buvau susidaręs nuomonę, kad jie – žiaurūs, uždari ir keisti žmonės. Mačiau savo kelionėse daug Nežinomų karių kapų ir pastatytų kariams paminklų, bet tik saviesiems, o siūlymą pagerbti priešus tegirdėjau tik iš vieno asmens, kurio japonai net nepripažįsta, o mes jo nelabai klausome. Kelionėse kartais pasitaiko ir labai netikėtų dalykų, kurie praskaidrina kelionių atsiminimus.

Skaitytojų laiškai

Kviečiame bendrauti

Daugelio tautiečių, ypač neseniai atvykusių į Kanadą, kartais nepasiekia žinios apie lietuvišką veiklą Toronte. Tik pažindami vietinių bendruomenių gyvenimą, naujieji atvykėliai galėtų patys įsijungti į lietuvišką veiklą, jų gyvenimas naujame krašte būtų daug įdomesnis. Pokalbiuose su atvykstančiais jaunuoliais tarp kitų pasiūlymų buvo išsakyta mintis, kad reikėtų steigti internete tarpusavio bendravimo svetainę, kurioje tautiečiai galėtų nevaržomai pareikšti savo nuomones ir kelti įvairius klausimus.

Šiuo metu Kanadoje gyvena apie 60,000 lietuvių ir lietuvių kilmės žmonių, didžiausias telkinys čia, Toronte. Iš jų tik maža dalis dalyvauja lietuviškoje veikloje. O dar veikiančių organizacijų ir lietuviškų institucijų turime nemažai. Parapijos, kredito kooperatyvai, Lietuvių Namai, dvisavaitinis lietuvių laikraštis (kuris

Labą diena,

Noriu paprašyti Jūsų pagalbos surasti man brangų vaikystės draugą.

Jonas Žvirgždinas, gimęs 1975 m. Emigravo kartu su mama iš Lietuvos 1990/91 į Kanadą. Minėję, kad ten vadinsis save Jhon Zvi.

Bet kokia informacija man bus svarbi. Mano kontaktiniai duomenys tik el.paštas: k.matkeviciene@gmail.com

Iš anksto dėkoju,
Kristina Pliaugaitė Matkevicienė

spausdina rašinius ir lietuviškai, ir angliškai), gyvuoja šaulių, skautų, ateitininkų, tautodailės institutas, sporto organizacijos. Labai reikia, kad į jas įsijungtų naujai atvykusieji iš Lietuvos ir taip pat dalis vietinių jaunuolių, kurie nelabai moka lietuviškai, todėl irgi lieka nušalyje nuo lietuviškos veiklos. Ieškodami būdų kaip juos paskatinti, įsteigėme el. pašto adresą lt_discussion.92@gmail.com. Kviečiame rašyti lietuviškai ar angliškai, pasidalinti pasiūlymais ar mintimis, išdėstyti savo nuomones ar kritišką požiūrį, išsakyti pageidavimus ar norus. Kuo daugiau nuomonių, tuo mūsų veikla bus įdomesnė. Įdomiausias pasiūlymus ir mintis skelbsime lietuviškame laikraštyje, svarstysime Lietuvių Namų kultūros komisijoje, kaip pagyvinti lietuvišką veiklą. Lauksime atsiliepimų į šį paraginimą.

V.Kulnys, LN Kultūros komisijos pirmininkas

Papildymas

Straipsnyje *Suradę amžiną poilsį lietuviškose kapinėse (Tėviškės žiburiai, 2019.IV.30)* per mano neapdairumą buvo praleista viena pavardė. Valdas Bancevičius, kilęs iš Punsko parapijos, miręs 2015 metų vasarą, yra palaidotas lietuviškų kapinių kolumbarijume. Velionis, būdamas mažas vaikas, 1988 metais su tėvais atvyko į Kanadą.

Vytautas Pečiulis, straipsnio autorius

Grow your savings with our

No-Fees Daily Banking

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI

RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)

TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	2.40%
2 metų	2.55%
3 metų	2.65%
4 metų	2.75%
5 metų	2.85%

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI
(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	2.40%
2 metų	2.55%
3 metų	2.65%
4 metų	2.75%
5 metų	2.85%
1 metų iškeičiamas	1.75%
1 metų JAV dolerių	1.25%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	4.20%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	3.70%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.80%
1 metų	3.60%
2 metų	3.70%
3 metų	3.80%
4 metų	3.95%
5 metų	4.05%

Komerinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 4.60% ir aukščiau

PARAMA
www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškinių dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai

- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7

ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

TEIRAUKITĖS PAS MUS!
affiliated

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • [rickd@affiliatedinsurance.ca](mailto:rnickd@affiliatedinsurance.ca)
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje

www.tevzib.com

Netekome portretų meistro

2019 m. gegužės 3 d., eidamas 92-uosius metus, mirė Lietuvos dailininkų sąjungos narys, tapytojas, vienas iš svarbiausių Lietuvos dailėje portretinio žanro atstovų Vytautas Ciplijauskas.

Vytautas Ciplijauskas gimė 1927 m. vasario 2 d. Marijampolės apskrityje Šunskų miestelyje. 1944 m. V. Ciplijauskas įstojo į Kauno taikomosios dekoratyvinės dailės institutą studijuoti monumentaliosios tapybos ir vitražo. Jis iš karto buvo priimtas į ketvirtą kursą, bet greitai išstremtas iš Lietuvos. Dešimtmetį (1948-1958) V. Ciplijauskas praleido tremtyje, Krasnojarsko krašte, Irkutske. Grįžęs iš tremties, 1958 m. tęsė studijas Vilniuje, tuometiniame Lietuvos Valstybiniame dailės institute,

Dail.V.Ciplijauskas tarp savo paveikslų

Kuršių marių moterys, 1977

kur jam dėstė profesorius Antanas Gudaitis. 1964 m., įstojęs į Lietuvos dailininkų sąjungą, nuolat dalyvavo parodose, konkursuose, tarptautiniuose pleneruose. V. Ciplijauskas – nusipelnęs meno veikėjas, 1979 m. apdovanotas Lietuvos valstybine premija, 1997

m. LDK Gedimino ordino Karininko kryžiumi, 2003 m. jam skirta vyriausybės kultūros ir meno premija.

Vytauto Ciplijausko vardas Lietuvos XX š. antrosios pusės dailės istorijoje neatsiejamas nuo portreto žanro, kuris sudaro didžiąją jo kūrybos dalį. Nors

dailininkas yra sukūręs ir teminių kompozicijų, peizažų bei natūrmortų, būtent portretuose atsiskleidė dailininko estetinės

2019 BIRŽELIO 08D
TORONTO
VILTIES BĖGIMAS

Kretingos Stovykla šiais metais rengia Toronto Vilties Bėgimą. Šis renginys paskirtas surinkti lėšų Šv. Pranciškaus Onkologijos Centrai Klaipėdoje. Dalyviai gali eiti šim arba begti 5km. Priskelimo Kredito Kooperatyvas visus vaisius gardžiais pietumis.

RCU KRETINGA

Kviečiame visus stovyklautojus, jų šeimos narius ir draugus dalyvauti!

Visi bus pavaišinti skaniu barbekiu (BBQ)!

Užsiėmimai vaikams!

Info. rasite: Vilties Bėgimas Toronto

Priskelimo Parapijoje
1 Resurrection Rd
Toronto, ON
M9A 5G1

vtoronto.board@gmail.com

Registracija 10:30-11:45V
Atidarymas 11:30V
BBQ

ir moralinės nuostatos, profesinė meistrystė. V. Ciplijausko kūrybą formavo keli šaltiniai: gyvastinga lietuvių liaudies meno (ypač skulptūros) tradicija, jo emocinis turinys ir savita raiška; Iš V. Ciplijausko portretų žvelgia Lietuvai pažįstamų žmonių veidai: aktorė Rūta Staliliūnaitė, dirigentas Saulius Sondeckis, operos dainininkas Antanas Kučingis, dailininkai Antanas Gudaitis, Liudas Truikys, Bronius Uogintas, Viktoras Vizgirda, Kazys Varnelis, Gražina Didelytė, Birutė Žilytė, kompozitorius Vytautas Barkauskas, archeologė Marija Gimbutienė. V. Ciplijauskas nutapė nemažai įvairių laikų istorinių asmenybių portretų: Vilniaus universiteto įkūrėjo Stepono Batoro, aušrininko Jono Basanavičiaus, Renesanso poeto Motiejaus

Sarbievijaus, Karaliaučiaus universiteto profesoriaus Liudviko Rėzos, Katalikų bažnyčios palaimintojo Jurgio Matulaičio, vyskupo Motiejaus Valančiaus. Be jų, V. Ciplijausko portretų galerijoje yra ir paprastų kaimo žmonių atvaizdų – liaudies menininkų Stanislovo Riaubos, Liogino Šepkos, dzūkų dainininkės Marės Kuodžiūtės-Navickienės portretai. Taip pat daugiafigūrės kompozicijos kaimo motyvais „Rusnės žvejai“, „Moterys ir jūra“, „Kuršių marių moterys“. Dailininko palikimas – brandžiausi paveiksai byloja apie harmoningą ir dvasingą žmogų. Be rinkinių Lietuvoje, po keliasdešimt V. Ciplijausko darbų yra Maskvoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, taip pat Švedijoje, Polio Sezano muziejuje Prancūzijoje. **Inf.**

Auka TŽ

Iš a.a. Bonifaco Sriubiškio palikimo Tėviškės žiburių redakcija gavo \$500. Dėkojame už paramą lietuviškai spaudai.

Turner & Porter
Laidotuvių Namai

TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE

SMITH MONUMENT CO. LTD
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (istaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

Kėgliavimo klubas (Bowling Club) "JUNGTIS", užbaigdamas sėkmingą sezoną, dėkoja **PARAMOS** ir **PRISIKĖLIMO** kredito kooperatyvams už finansinę paramą klubui.

Maloniai kviečiame naujus narius prisijungti prie šio klubo. Nėra amžiaus ribų ir patirtis nebūtina.

.....

Ateinančio sezono pradžia –
2019 m. rugsėjo 6 d.
Registruotis iki rugpjūčio 6 d.

Dėl išsamesnės informacijos skambinkite Reginai Stauskienei tel. 905-712-8307, rašykite el. paštu regcasino@hotmail.com

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

STUDENTAI

2019/2020 mokslų metams stipendijų prašymų anketos jau platinamos
(prašymai turi būti įteikti iki geg. 31/19)

*Tapkime Kanados Lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuvių veiklą ir išlaidymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose, bei savo testamentuose.*

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Dėkojame

Dėkojame Tėviškės žiburių skaitytojais. Aldonai Kašiubaitei (Kudirkos Naumiestis, Lietuva) už sveikinimus švenčių proga bei už atsiųstus lietuviškus kalendorius, kitas dovanėles.

Tėviškės žiburių redakcija

Kviečiame visus aplankyti "Bendruomenė ir paveldas" parodą gegužės 21 d. – birželio 9 dienomis. Jums bus pirma proga pamatyti Kanados lietuvių bendruomenės istorijos parodą, kurią pristatėme Vilniuje 2018 m. vasarą. Šiemet mes taip pat minime KLMA 30-metį. Pasibaigus mūsų parodai, KLB istorijos paroda vėl keliauja į Vilnių, kur bus rodoma Lietuvos valstybinėje Martyno Mažvydo

BENDRUOMENĖ ir PAVELDAS

Kanados lietuvių muziejus archyvas

PARODA

2019 m.
GEGUŽĖS 21 - BIRŽELIO 9 d.d.

Kasdien nuo 11 v.r. iki 4 p.p. (išskyrus šeštadienius)

Informacija: lithuanianheritage.ca arba klma@primus.ca
Adresas: 2185 Steeles Ave. E., Mississauga, ON L5C 1T3

bibliotekoje rugsėjo mėnesį. Labai laukiame visų. Paroda veikia kasdien nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p. (išskyrus šeštadienius). Inf.: klma@primus.ca arba lithuanianheritage.ca.
Kanados lietuvių-muziejus archyvas

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą
Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai: 416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

Smagi Atvelykio šventė

Smagi atvelykio šventė
K.Strumkienės ntrs.

Balandžio 28, sekmadienį, Lietuvos kankinių parapijoje linksmai šventėme Atvelykio rytą. Tuoj pat po Mišių parapijos salėje vaikai atliko trumpą, bet įvairią meninę programėlę. Muz. Vilijos Špakauskienės vadovaujami, jie grojo pianinu, smuiku, gita ir deklamavo eilėraščius. Programoje dalyvavo Lukas Jonušonis, Laura Tutlytė, Lyra ir Liepa Špakauskaitės, Skaistė ir Melisa Strumkytės, Kevinas ir Martynas Vaičiuliai.

Vertintojai ir žaidėjai stebi, kam pasiseks

Gausų vaikų būrį suviliojo margučių ridenimo žaidimas, kuriam vadovavo Aneta Vaičiulienė. Buvo be galo linksma ir smagu pasidžiaugti kiaušinių laimikiais. Vaikučius saldumynais pavaišino Lietuvos katalikų moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narės.

Inf.

PROPERTY IN LITHUANIA?

For sales, purchases and all related matters

CONTACT
Mr. K. Aleksandravičius.

(416) 239-3829 or (647) 707-3445

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650
OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

ROYAL LEPAGE

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON
416-762-8255, 416-616-1600 (cell)
email: lina@kuliavas.com
website: www.LinaKuliavas.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

